

SZÉKELYFÖLD

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HIRLAP.

Előfizetési árak: Egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr, egyes szám ára 6 kr.
Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Felolvas szerkesztő és kiadótulajdonos:
IFJABB DOBAY JÁNOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
SZABÓ ALBERT KÖNYVNYOMDÁJA E.-VÁSÁRHELYT.
Hirdetések díjszabály szerint. Nyitlter sora 10 kr.

Előfizetési felhívás.

A „Székelyföld“ című politikai, közgazdasági társadalmi és szépirodalmi, hetenkint 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre 6 frt — kr.
Fél évre 3 frt — kr.
Negyed évre 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre . . . 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadhatók.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, sziveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A „Székelyföld“ kiadóhivatala.

Az életpályák.

Ez az a hónap, a mikor sok magyar szülő feje fő, nemcsak a nagy melegtől, de attól is, mi legyen a „gyerekkel“?

Hogy becsületes és igaz magyar ember legyen belőle, az az első; ez magától értetődik. De mi legyen azonfelül? Lateiner pályára lépjen, keressen ügyvédi, tanári, orvosi diplomát, vagy legyen bíró, pap, államhivatalnok, mérnök? Avagy az u. n. polgári pályákat keresse; legyen iparos, kereskedő, gazdatiszt, tanító, bányász, erdész vagy ilyesmi? Vagy végül legyen-e katona, tengerész?

A választás bajos. Legtöbb családban a gyereket kérdezzetik, ami hiba. A gyerek, ha huszárt lát lovon, huszárt akar lenni; ha papot lát misézni, pap akar lenni; ha hajóskapitányt lát a Dunán, tengerész szeretne lenni s így tovább. A serdülő gyerek fantáziája élénk, az után nem lehet elindulni.

Inkább lehet vérmérséklete, tisztán és sokszor kifejezett hajlama, észbeli tehetsége és szokásai után. De ezek megfigyeléséhez az apának jó ítélő tehetségre van szüksége és nagy tárgyiaságra. Az anya rendesen rosszul ítél az ilyenben, mivel szíve vezeti s gyermekének a legkönnyebb, vagy „legragyogóbb“ pályát szeretné szánni. Pedig itt nem a szeretet, hanem a logikus fej legyen a döntő. Gyöngye testü fia például nem alkalmas katonának, vagy gazdának; kemény, duhajkodó fia nem jó papnak. S döntőn az is, hogy a család vagyona elegendő-e arra, hogy a hosszú lateiner nevelést kibírja.

Az életpályák ma már nehezek. Sok ember, sokféle műveltséggel, tőkével és ravaszsággal versenyez mindegyiken. Nagy a szabadság. Az „arravalóság“ jól meg kell állapítani.

Ime néhány megjegyzés a fő életpályákról.

Az ugynevezett lateiner, vagyis diplomás (egyetemi) életpálya rendkívül hosszú és nehéz. Különösen az ügyvédi s általában véve a jogi pálya, a hol nem csak sokan vannak, de a törvényhozás is új akadályokat készül felállítani. Az orvosi pálya röviddebb s aránylag legjobban a lateiner pályák közt. Az egészségügyeket most rendezik és sok orvos fog kelleni. A papi pálya még mindig jó, de ezt sem lehet mindjárt apüspökségen kezdeni; boldog, a ki azon végezheti. A tanári pálya sovány, de még elég biztos. Nagyon jó azonban a mérnöki pálya. Ezt vagy azt választassa valaki, nézze meg előbb jól gyermekét, bír-e hozzávaló észbeli tehetséggel, szívóssággal és kitartással. Ezek a legszebb, intelligensebb pályák, de telve akadályokkal és veszedelmekkel. Legkönnyebb ezeken elzúlni, vagy tönkretutni. Itt nagy erkölcsi és anyagi életigények vannak s a kis műveltségű és szellemű egyének alulmaradnak. Aki gyereket egyetemre

küldi, vagy odafele irányozza, gondolja meg tiszterelőbb a végét. Tegye ezt már akkor, a mikor a gimnázium ahtaján kopogtat. Fájdalmas dolog a szülőnek nézni majdan, mint lesz gyermekéből intelligens proletár.

Virágzó polgári pálya azonban most sok van s a polgári, kereskedelmi, vasuti, posta, távirdai, ipar-stb. iskolák utján a cél könnyebben elérhető. Szeretnők, ha ezek felé irányulna családjaik figyelme. Az ipari munka ma legfőbb forrása a vagyonszágnak és jóllétnek; ezentul még inkább az lesz. Munka, ügyesség, szakértelem, vállalkozás az ipar és kereskedelem terén nagy vagyon csirája. Egészen közönséges tehetségű emberek szereztek közöttünk ezeken a pályákon milliókat, sajnos, többnyire idegen nemzetek és fajok gyermekei. Budapesten ma is egész német gyárkolóniak vannak, külföldi vállalkozókkal és munkásokkal. Ezek meggazdagodnak, meghiznak s mennek haza duzzadt bugyellárral villát építeni és „megpihenni“ a Rajna partján.

A magyar faj indolens még ebben. Megengedi, hogy az orra elől vigyék el a milliókat. Pedig van benne elég tehetség; csak éppen eleve és munkakedv kevés. A magyar fiukatszorítani kellezettek a pályákra, mivel ezeken kínálkozik a jólét és szabadság, nem pedig az állami, városi és megyei hivatalok füstös segédhivatalaiban, 7—800 frtos irnoki állásokban. Gondolják meg ezt a magyar szülők s tegyenek le az „uri“ pályák hajhászásáról.

A katonai pálya külön dolog. Biztos, diszes és szép pálya. Sok derék család, különösen kis vagyonu köznemesi család küldhetné arra gyermekeit. Inkább ide, mintsem hogy „sinecurákért“ könyörögjön a kegyelmes uraknál. Igaz, hogy a közös hadsereg nyelve német, de hát vigye ördög! Németül is meg lehet tanulni jól s a magyar fiuk, ha egyszer ott ülnek a tisztí nyereg-

A „Székelyföld“ tárczája.

Hogy találták fel a disznó-pecsenyét?

Azon időben, midőn Chinának mostani fővárosa csak igénytelen kis város volt, távol keleten egy szegény disznópásztor élt, kint Ho-tinak híttak. Ho-ti nagy barátja volt a gondjáról bizott disznóknak s naponkint kiment az erdőre, hogy makot gyűjtson számukra. Egy reggel, midőn éppen az életről újra távozni készült, legnagyobb fiát Bo-bót hagyta házörzőnek. A fia azon korban volt már, mikor az ember százféle bolondaságot szokott elkövetni s nem sokat a józan ész számára. Most is alig, hogy apja eltávozott, mindjárt tüzzel kezdett játszani s egy kőteg szalmát gyűjtött meg. Hanem egy szerencsétlen légvonat következtében tüzet fogott a kunyhó, mely — mint könnyen gondolható — az özőniz előtti építészeti diszpéldánya volt s vele együtt mintegy kilencz kihízott disznó lett a lángok martaléka.

Keleten a chinai disznókat emlékezet előtti idők óta fényűzésű czikk gyanánt tartották.

Bo-bo kétségbeesése természetesen határtalan volt, nem annyira a viskóért — mert hisz azt néhány fadarabból rövid időn össze lehetett állítani

— mint annak rőfőgő lakóiért, melyeknek elveszte neki kipótolhatlan kárnak tetszett. Mig halálos aggodalmak közt tépelődik magában, hogy szigorú atyja előtt mivel mentegesse ostoba tettét, s kétségbeesésében kezét tördeli az idő előtti áldozatok párolgó maradványa felett: egyszerre csak valami szag üt meg orrát, mely kellemesebb a legjobb szagu virágok minden illatánál. Honnan jöhetett a felséges illat? Talán a viskó füstölő romjaiból? Éppen nem! előbbi ilyes esetek következtében ezzel már meg volt ő szokva. Nehány perczig határozatlanul állott ott; végre lehajolt egyik disznóhoz s úgy tetszett neki, mintha az életjelt adna; ugyanazon perczben mintha vilányos ütés érte volna, visszakapta magát a forró hústól s megégett ujját gyorsan vitte szájához, hogy megfújja; hanem az égett húsbl pár morzsa ujjához ragadt, s a világermentése óta ez volt az első percz, melyben emberi nyelv disznósültet izlett. Ez volt ám a felséges élvezet! Ujra, meg újra kóstolgatta most Bo-bo a disznóhúst, minthogy többé nem égette meg ujját s mind nagyobb, nagyobb kéjt talált annak élvezésében. Buta fejében végre azon gondolat támadt, hogy magának a disznónak van oly kimondhatlan felséges ize. Minél inkább vált meggyőződésé e gondolat és minél mélyebb gyökeret vert agyában, annál nagyobb mohósággal esett nekik a disznóknak; kezével

lyukat furt testökbe, egyik darabot a másik után tépte ki s addig nem ismert gyönyörérzettel temette gyomrába. E foglalkozás mellett teljesen feledte szigorú atyját, ki a füstölő romok közt bortal kezében hirtelen megjelenik s látva a bal esetet, semmirekellő fiát derekasan pufánni kezdi. Bo-bo atyjának e furcsa köszöntését számba sem vette; a disznópecsenye által előidézett szokatlan élvezet alatt ily prózai dolgok iránt érzéketlenné lett s daczára annak, hogy atyja — mintha csak a saját mulattatására tenné — nem szünt meg szeretett fiát végig csépelni; a ficzkó addig nem mocozta guggoló helyzetéből, míg magát teljesen teli nem ette.

Csak most vette észre Bo-bo atyjának jóakaratu simogatásait, s a következő párbeszéd szöveódött köztük:

— Teringette kölyke! mi a manót nyeldelsz te ott el?! Nem elég, hogy istentelen csinnédel vagy onomtól megfosztottál s koldusbotra juttattál, tüzet s Isten tudja mi a mennykövet kell még enned?! Mi az ott? akarsz-e mindjárt kirukkolni a szóval?

— Oh atyám! — felelt rá Bo-bo — a disznó! a disznó! ne volnál csak oly ingerült, azonnal mondtam volna neked; jer, jer kóstold, mily felseges ize van! Kitoró lelkesedésében egy darab húst atyja szájához vitt; ez azonban olyat kopin-

ben, nincs az az osztrák-német, cseh, gránicsár vagy akármiféle tiszt, a ki fölérne velük. Azonfelül itt van a magyar honvédség is. Legyünk figyelemmel erre a pályára s foglaljuk el a közös hadseregben is helyünket. A többi azután magától jön.

Család, rokonság s az ismerősök, tanárok és jóakarók dolga befolyjni a fiuk pályaválasztásába; a döntés joga pedig az apáé vagy gyámé. Csinálják okosan. A cifrázkodás, olcsó siker, csekély tudomány és sok protekció kora lejárfélben van. Mindenki maga-magára számítson legtöbbet s tanuljon meg praktikusán számítani és dolgozni.

Ne a „ragyogó”, hanem a hasznos pályát keressük s a mi praktikus, vagyonos hazafiaink többet fognak érni, in illo tempore, mint a mostani impraktikus nemzedék.

Ugy is legyen!

A kivándorlás ellen. Megyénk közigazgatási bizottsága, a Románia felé gravitáló tartós kivándorlás meggátlása végett sürgősen felirt a földmívelési miniszterhez és egyuttal a baj elhárítására javasolta, hogy az utlevél három forint bélyegilletéke öt forintra emeltessék, a tizenöt napra szóló utigazolványok munkásoknak és cselédeknek egyáltalán ne adassanak ki, a konzuli hatóságok szaporíttassanak és határőrség állíttassék fel, mely a beszökéseknek útját állja.

Erre a miniszterium hosszabb leiratban felel. Egyáltalán nem helyesli az ilyen rendőri intézkedéseket, mert arra a mai viszonyok között szabad jogállam nem építhet sokat. A baj okát egyebütt látja. Azelőtt, míg a közlekedésügyi viszonyaink fejletlenebbek voltak, a székelység nem igen birt a munkáviszonyok és a munkabér különbezeitéről alapos tudomással. Ma már másképpen áll a dolog. Tapasztalni, hogy a székelyek nemcsak Romániába mennek ki, hol a hus, ital olcsóbb és a munkabér nagyobb, hanem tömegesen elmennek Bihar megyébe is, hol a munkás kezeket keresik. A háromszék megyei birtokosság hanyagul jár el, nem köti le idejekorán kialakított jobb munkabér mellett a dolgozók székely munkásokat s ha aztán ezek tavasszal és ősszel elhagyják a székelyföldet, drágán szereznek maguknak máshonnan munkásokat.

Baj továbbá még az is, hogy nincsen munkaközvetítő iroda, mely a munkáviszonyok, kereslet-, kínálat-, munkabér- és megélhetési viszonyokról kellőleg tájékoztatná a székely munkásokat.

Ennek a felállítását sürgősen javasolja a miniszter. Ennek az irodának a statisztikája alapján lehetne kiismerni a viszonyokat legalaposabban s akkor könnyebb volna egyéb módokat is kitalálni a baj meggátlására.

Ezért a miniszter e tekintetben sürgős javaslatot és tervezetet kér a bizottságtól és igéri, hogy részéről mindig a legéberebb figyelemmel kíséri a székelység mozgalmát s alkalom adtán szakközvegyet küld le a viszonyok tanulmányozása végett. A rendőri intézkedés végett egyébként megfogja keresni a belügyminisztert.

Az ezredéves kiállítás.

Lukács Béla kereskedelemügyi m. kir. miniszter a városokhoz következő felhívást intézte az ezredik év megünneplése tárgyában:

A magyar állam megalapításának ezredik évfordulóját készül megünnepelni a nemzet.

Hazánk törvényhozása elhatározta, hogy az ezredéves ünnepélyek keretében országos kiállítás tartassék.

Ő cs. és apostoli királyi Felsége, legkegyelmesebb Urunk és Királyunk ezen kiállítás védnök-ségét elfogadni kegyeskedett.

A törvény e kiállításnak 1896-ban, Budapesten, az illetékes miniszterek és egyéb szakkörök közreműködésével leendő rendezését reám ruházta.

Kettős célja lesz ezen kiállításnak.

Első sorban emlékeztetni a nemzetet az ezredéves mult nagy eseményeire és alkotásaira és megmutatni a külföldnek is, hogy a magyar nemzet hasznos tagja volt az európai népcsaládnak a haladás együttes munkájában.

Második feladata a kiállításnak az lesz, hogy megismerjük a magyar államot alkotó összes erőket; megismertessük önmagunkkal és az idegenekkel a szellemi, anyagi és erkölcsi téren való munkálkodásunk összes vívmányait.

Felhívom az ország minden polgárát, hogy ezen feladatban a kormányt hazafiai lelkesedéssel támogassa és hozzájáruljon a nagy nemzeti mű sikeréhez.

Része fog jutni az ország minden polgárának a munkában, valamint része lesz a sikerben is.

A kiállítás sikere által növekedni fog hazánk tekintélye és fokozott lelkes bizalommal fogunk haladni a nemzeti megerősödés nagy munkájában.

A kiállítás programja felöleli a nemzeti munka minden nyilvánulását; szervezete megadja a kereteket mindazok számára, a kiknek ősei

vagy a kik maguk bármely téren tevékenykedtek.

A törvényhatóságok, a városok és a családok, melyekhez történelmi emlékek fűződnek, állítsák ki az okmányokat, műtárgyakat, ereklyéket, melyek nagy események, virágzású korszakok emlékeit kelthetik fel; melyek jellemzik állami szervezetünk, ősi alkotmányunk és önkormányzati életünk fejlődésének menetét, a magánéletnek egyre gyarapodott igényeit és a nemzeti erő egyéb megnyilatkozásait.

Az egyházak mutassák be működésük és tevékenységük tanújeleit, történelmi emlékeiket, melyekre kegyelettel tekint a nemzet és a művészet remekait, melyeknek megalkotása, gyűjtése és megőrzése az ő érdemük.

A tudósok, a művészek, az írók, a tanférfiak, szóval a nemzet szellemi fejlődésének összes tényezői mutassák be az eszközöket, melyekkel egy évezreden át a felvilágosodást és a nemes ízlést terjesztették, s a nemzet erkölcsét megnevesíteni igyekeztek.

Mutassák be, hogy Európa éléstárának földjét hogyan munkáltuk a multban, mint haladtunk mindig a korral és miképpen érvényesítettük ma a tudomány vívmányait, hogy a nemzeti termelést fokozzuk.

Térjűt a hazai ipar összes tényezőinek, melyek a multban nem egyszer versenyeztek a nyugat legkitűnőbb szaktársaival.

Tárják fel szorgalmuk és ügyességük művét. Az elmúlt századok mestereinek remekait, a napról-napra izmosodó és gyarapodó modern gyári ipar termékeit állítsuk sorba, hogy tanúságot tegyenek a magyar munka, a magyar vállalkozó szellem erejéről és versenyképességéről.

Tárja ki mindenki szorgalma, ízlése, leleményessége eredményeit.

Lépjünk mindnyájunk sorompóba, a kik dolgozunk észszel, kézzel vagy géppel, egyért, — a hazáért!

Am lássa a mai nemzedék, miket teremtetek az apák az úttörés súlyos viszonya között; ám érezzük át, hogy az ősök verítéke árán megtört sima uton mily feladatok hárulnak reánk és a jövő nemzedékre!

Nagy, ritka családi ünnep lesz az, melyet még nem sok nemzet ültetett meg.

Gyűljön a nemzet oda felséges uralkodója köré, a ki hazánkat oly atyai gondnal és bölcsességgel vezette az áldásos béke útjain, a haladásnak magaslataira és a ki — egy dicső ezredéves mult hű letéteményese — oda vezeti a magyar népet egy szebb évezred küszöbére!

Lukács Béla, s. k.,
kereskedelmiügyi m. kir. miniszter.

tott körmére, hogy Bo-bo az izletes falatot a hamuba ejtette s ő maga is földre rogyott. Bo-bo azt kedvező jelnek tartva, ülvé maradt, s a hamuból egy második disznót ásva ki, mohón szétdarabolni kezdte folytonos felkiáltások közt:

— Kóstold atyám, kóstold! oh mi kedves, oh mi felséges! majd elhallgatva egyik darabot a másik után nyelte el, szünet nélkül, úgy, hogy többször a megikkadástól lehetett félteni.

Ho-ti ezalatt egész testében remegett. De midőn az utálatos hullához kapott, magában tusakodva, hogy ne tekerje ki nyakát fiának, mint természetellenes szörnynek vele is az történt, mi Bo-boval: a disznóhus elégette újját, s a mint azt hirtelen beszopta, megizelte a sültet. S ime sőtét arca rögtön kiderült, mint boros ég, zivatar után; szemei a kéjtől fényleni kezdtek. Pár perc múlva az atya szótlan ült fia mellett s osztott vele a különös ételben, míg a disznók végső maradványa is lassankint elenyészni kezdett.

Most egymást kölcsönösen szigorú hallgatásra intették a történetekről, mert a szomszédok kétségkívül halálra köveznék őket, ha megtudnák, hogy az elfajult gonosztevők elég merészek voltak az Istentől nyert kitűnő eledelt más alakban és nem a szokásos módon t. i. nyersen élvezni. Mindketten a legnagyobb titoktartást fogadták; hanem a dolog mégis figyelmet keltett, mert a

disznópásztornál a tüzesetek rémülést keltően gyakoriak lettek — éjjel-nappal mindegyre égés!

És Ho-ti? akárhányszor elégett le háza, nem hogy fiát megbüntette volna érte, sőt naponkint elnézőbb lett iránta.

Azonban az elárulás sem késett. Üzelmökben véletlenül meglesettek, fel lett fedezve az iszonyú titok; apát és fiút Pekingbe idézték s kereset alá helyezték.

A vádlottakra rábizonyították a büntényt, a törvényszék megszabta a büntetést s már csak az ítélet kihirdetése volt hátra, midőn az elnök egyszerre azon indítvánnyal áll elő, hogy az iszonyú corpus delictivel t. i. a megégett disznóval egy próbát kellene tenni s azt e végre a törvényszék elé kellene hozni. Ez megtörténvén, előbb ő s utána a többiek rányomták ujjukat, s miután mindnyáján Bo-bohoz hasonlóan jártak, ösztönszerűen ők is ugyanazon gyógymodot alkalmazták. És mi történik? álmélkodásukban feledve bírói kötelességüket, a bírák, eladók és más jelenlevők egyhangúan felkiáltanak: nem bűnösök, nem bűnösök, nem lehet őket büntetni!

A törvényszék elnöke, egy ravasz ember, szemet hunyt az égre kiáltó igaztalanságra, s a mint eloszlott a törvényszék, gyorsan felkerekedett s minden disznót összevásárolt, mihez az országban pénzzel és jó szóval hozzá juthatott.

Néhány nap múlva az ő háza is lángokban állott.

A dolog villámgyorsan elterjedt s rövid idő múlva mindeufelé lobogott a láng. Tüzelőszerek és disznó ára az országban oly mértékben növekedett, hogy aggodalmat keltett; a tűzkár biztosító intézetek, mind bezárták irodáikat; az építészet naponkint jobban-jobban elhanyagolták s attól lehetett tartani, hogy a művészi építés már egy év múlva feledékenység áldozata lesz.

A balga szokás a házakat lángba borítani mind tovább-tovább harapódzott, míg végre — a monda szerint — egy bölcs azon halálra méltó felfedezéssel szerencsétlenné a világot, hogy a nélkül is juthatunk disznó- vagy bármilyen más pecsenyéhez, ha nem égetjük fel házainkat. A nagy tömegnél ez újítás eleinte nem hitt hihetatlenségre és rosztalásra talált, de lassankint mégis utat tört magának s szükségkép a rostélyos feltalálását vonta maga után.

Egy vagy két századdal később tovább haladt a világ s szokásba jött nyársan sütni meg a húst; oly nehezen terjedt el a legszükségesebb s látszólag legegyszerűbb dolognak gyakorlati alkalmazása a régihez ragaszkodó emberi társaságban.

T a n ü g y.

Értesítés.

A kézdivásárhelyi asztalos tanműhely-lyel kapcsolatos polgári iskola I. és II-ik osztályára, valamint az ugyanottani felső népiskola III-ik osztályára az 1893-4. tanévi beiratások szeptember hó 1-5 napjain eszközöltetnek, a rendes tanítás pedig 6-án kezdődik.

Fölvételi feltételek:

a) a polgári iskola I. osztályába beléphet az oly tanuló, a ki 9 éves elmúlt és az elemi iskola IV. osztályát sikerrel végezte, vagy esetleg fölvételi vizsgát tesz.

b) a polgári iskola II-ik osztályába lépésre ugyanazon iskola, a gymnasium, vagy real-iskola I-ső osztályának sikeres végzése jogosít;

c) a felső népiskola III. osztályába pedig azok léphetnek át, a kik azon iskola II-ik osztályát legalább kielégítő osztályzattal végezték, vagy esetleg javító vizsgátot tesznek.

Beiratáskor 4 frt tan- és 50 kr beiratási díj fizetendő. Hiteles szegénységi bizonyítvánnyal ellátott tanulók a tandíj-fizetés alul a gondnokság ajánlatára részben vagy egészben felmentetnek.

A vidéki t. szülőket figyelmeztetjük, hogy a szállásfoglalásra nézve az igazgatóság véleményét kikérni el ne mulasszák.

Tájékoztató a t. szülők részére megemlítjük, hogy a polgári iskola előkészít a kereskedelmi akadémia, közép ipartanoda, hadapródiskola és Ludoviceum számára; kiegészít többféle állami hivatalra, vasúti, kereskedelmi, ipari, biztosító- és pénzügyintézeteknél való alkalmaztatásra. Folytatólag átléphet a polg. iskola VI-ik osztályát végzett tanuló a gazdasági, erdőszeti, állatorvosi közép tanintézetekbe; a tanítókörzöbe (már a polg. isk. IV. osztályából) és körjegyzői vizsgára is jelentkezhetik.

Egy oly tanuló, a ki a polgári iskola IV-ik osztályából akár kereskedelmi akadémiába, akár közép ipariskolába lép és azt sikeresen végzi, igényt tarthat az egyévi önkéntesség kedvezményeire.

A polgári iskola IV-ik osztályát végzett tanuló átléphet a realiskola V-ik osztályába, ha a francia nyelvből, vagy a gymnasium V-ik osztályába, ha a latin nyelvből fölvételi vizsgátot tesz.

Polgári iskolánk tanulója a III-ik osztály végzése után, ha megfelelő ép és erős testalkattal bír, átléphet az intézettel egybekapcsolt asztalos tanműhelybe, hogy ott magát az asztalosságban kiképezze.

Bővebb felvilágosítással bármikor készséggel szolgál

Kézdi-Vásárhelyt, 1893. aug. 19.

az igazgatóság.

Különfélék.

— **Halálozás.** Súlyos csapás érte f. hó 20-án Székely János kézdivásárhelyi községi iskolai igazgatót, lapunk jeles tollu munkatársát, szeretett neje elvesztésével. Temetése f. hó 22-én d. u. 4 órakor nagy részvét mellett ment végbe. A család a következő gyászjelentést adta ki: „M. Székely János kézdivásárhelyi községi iskolai igazgató a maga, valamint gyermeke: Mari és Róza, a megboldogultnak szülői: Barabás Károly és neje Szabó Rozália, elhunyt testvéreinek egyetlen gyermeke: ifj. Gyöngyösi István, továbbá számos közeli és távoli rokonok nevében mélyen megrendült szívvel tudatja, hogy hön szeretett neje, az önfeláldozó, gondos édes anyja, pártatlan jószágú gyermek, igazi jó nagynéne, hű rokon M. Székely Jánosné született Márkosfalvi Barabás Róza életének 36-ik, boldog házasságának 19-ik évében, 7 havi súlyos szenvedés után, folyó hó 20-án éjjeli 12 órakor jobblétre szenderült. A boldogult földi részei f. hó 22-én délután 4 órakor fogtak a házánál tartandó rövid gyászszertartás után a helybeli ev. ref. sirkertben örök nyugalomra tetetni. Legyen álma édes, nyugalma csendes! Kézdi-Vásárhelyen, 1893. aug. 21-én.”

— **A „Rudolf”-kórházban** f. hó 20-án meghalt honvédről azon téves hír terjedt el, hogy kholerában halt volna el. Olvasóink megnyugtatóra közöljük, hogy nem kholerában, hanem hashárgyaguladásban halt meg s már hat hét óta szenvedett e bajban, melyet folyvást lában húzott, s épp berukolásakor döntötte halálós ágyába.

— **K-Szentlélek** községében folyó hó 20-án ketős ünnepély volt: egyik a Szent-István-napi községi bucsú, másik Péterffy Lőrinc közlebb-ről felszentelt új áldozárnak ünnepélyes első miséje. A közel ötszáz éves templom zöld lombokkal díszített belseje rég nem látottakkora közön-

séget, mint a jelen alkalommal. Az új misés papot az espei laktól az oltárig a kerületi papág nagy része teljes ornatusban, öt éves és szép koszorú leány és az oltáranya, valamint a nagy számú rokonság kísérte ki. A koszorú leányok egy lilimokból font selyempárnán nyugvó díszes koronát nyújtottak át az új áldozárnak. Alkalmi szent beszédet Rápolthy Ferenc szárazpetaki plebános tartott, szépen fejtegetve a pap hivatását a társadalomban, s buzdítva az új lelkeszt azok hű betöltésére. Az isteni tisztelet végével, melynek folyamán Gidófalvi Gerő főesperes-plebános vitte a manuduktóri szerepet, az új lelkész áldást adott édesanyjára, testvéreire, rokonaira és az egybegyűlt hívőkre, melynek végével a díszes menet a főesperes lakására vonult, hol 50 terítéki díszbe várta a vendégeket. A lakomán a vidéki papság nagy számban, helybeli s vidéki urak és hölgyek voltak jelen. A díszbe alatt a kézdivásárhelyi egyik cigányzenekar játszott s szebbnél szebb felkötözötték mondtak: Péterffy az új áldozár, Gidófalvi főesperes, Kovács Elek alesperes, Rápolthy Ferenc, Bors László, Kovács Lajos, Fodor László plebánosok és dr. Balogh Vendel ügyvéd. A vidám lakomát rögtönzött táncmulatság követte s a vendégek egy része csak a késő éjjeli órákban oszlott szét.

— **Meghívó.** Papolezon az ev. ref. egyház javára 1893. augusztus 27-én a község háza nagyertermében a kézdivásárhelyi 1-ső zenekar közreműködésével zártkörű táncszertély rendeztetik. Belépti-díj: személyenként 50 kr. Felülfizetések halás köszöntettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté este 7 órakor.

— **Halálal végződött gyanús esetek.** Marosvásárhelyt Öves Karolyné, továbbá Tordai Sámuel jómódú asztalos neje és Nyárádszeredában özv. Nagy Dénesné urnó született harcosi Gálfalvi Anna a múlt héten 8-10 órai kínos szenvedés után, a kholera tünetei között meghaltak.

— **Fejedelmi ajándék apácáknak.** O Felsőge az eddig császári igazgatás alatt állott gazdasági épületet és uradalom, mely egykor Rudolf trónörökös meyerlingi birtokához tartozott és az alapítvány értelmében jelenleg 12 keresetképtelenné vált erdész menhelye, oda ajándékozta az assisi Szt. Ferencz-rend nővéreinek. Az ajándékozási okiratot már hetekkel ezelőtt állították ki. — Együtt a király magánpénztárából 150.000 frot adományozott, melylyel az a kötelezettség jár, hogy a nővéreknek gondoskodniuk kell a 12 rokkant erdészről. Az egész ajándék egy millió frotra becsülhető. Az átadás már július elsején ment végbe. Rudolf trónörökös egykori vadászkastélya tudvalevőleg jelenleg a karmelita apácáknak.

— **Jéggőz-fagyolt levegő.** Az angol királyi tudóstársaság legutóbbi ülésében a társaság egyik tagja Dewar, jelentést tett arról, hogy sikerült neki a földünket környező levegőből szilárd jégeket előállítani. Dewarnak már korábban sikerült a levegőt cseppfolyóssá tenni, újabbán pedig jéggőz is fagyaszította. A levegő szilárd állapotban tiszta és átlátszó, csak az a kérdés, hogy a megjégedett levegőben az oxigén és hidrogén külön-külön szilárd állapotban foglaltatik vagy pedig csak az utóbbi jégesedett meg és ebben az oxigén cseppfolyós állapotban van szétoszolva.

— **A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara** az érdekeltek tudomására hozza, hogy a m. kir. államvasutak igazgatósága a jövő 1894. évben, esetleg 3 éven át szükséges rá, a c. és v. s. nemű anyagok szállítására vonatkozó pályázatok, a nevezett igazgatósághoz folyó évi szeptember 19-én déli 12 óráig betérjesztendők. A szállítandó anyagok részletes kimutatása, valamint a pályázatra vonatkozó közelebbi feltételek a kamara irodájában megtekinthetők.

— **A ki Rudolf trónörökösrel találkozik.** Paksi Gusztáv sarkadi illetőségű honvédszázár csak nem régen büszkén írta meg az apjának, hogy mennyire felvitte az Isten a dolgát a huszároknál. Vadas százados kordován csizmáját fényesíti, nemkülönben úgy pucolja a kardot, hogy elszégyenli magát a nap, ha ezzel a fényességgel ingerkedik. De van is becsület! A fiu igen józan volt, annál inkább meglepte a századost, mikor a minap e szavakkal állt be hozzá: — Százados ur! Jeletem alásan, megérkezett a legnagyobb Hadur! — Kicsoda, te! — A leendő magyarok királya, az Isten éltesse. Az jött meg kérem, a Rudolf. Hiába rázza a fejét olyan hihetetlenül százados ur. A mi igaz, igaz. En láttam Rudolf trónörökösét éppen most. A százados urat is tisztelteti. — A százados tisztában volt a szolgálóinak állapota felől és intézkedett, hogy Paksi Imre a megyei kórház megfigyelő osztályába helyeztesse.

— **Férfi apácát** tartóztattak le nemrég egy bajor városkában. Az illető szélhámos valahol apácaruhát kerített és egy apácáfőnöknő hamisított ajánlólevelével a katolikus hívek körében könyöradományokat gyűjtött. A pszeudó-apácza csaknem ezer márkát esalt már ki a jámbor bajor parasztoktól, a mikor egy véletlen eset kiderítette, hogy az apácza csuhája egy szélhámos férfi üzelmének szolgált köpönyegül.

— **Két csók, két pofon, két oldalborda.** Cseklészen a legcsinosabb menyecskék egyike Csik Mihály uram felesége. Egyik este az asszonyka végig ment az utcán s ekkor két ismerőse, Kasztli Mátyás és Kasztli János csatlakozott hozzá. A két testvér kissé ittas volt s egyszerre csak egy-egy csókot kértek a menyecskétől. Csik Mihályné vonakodott s a mikor a legények erőszakoskodtak, mindkettőt egy-egy hatalmas pofonnal lepte meg. A Kasztli fiúk híres verekedők s ezt a szegényt el nem viselhették. Rátámadták az asszonyra s úgy elpáholták, hogy két oldalbordájá betört. A brutális gavalérokat a csendőrség elfogta.

— **Egy hős asszony.** Szinte hihetetlenül romantikus történet az, a melyet a Garaschdanin egy munkatára most, post festa elbeszél. A viharos 1849-iki esztendőben történt, a mikor a benszültöttek leigázására két zászlóalj katonaságot küldött a Kaukázusba az orosz kormány. A tisztek egyike elvitte magával feleségét is, egy tizenhat éves feltűnő szépségű életvidám asszonyt, a kinek nagy öröme telt abban, ha tüzes paripán bejárhatta a sziklás vidéket. Egy napon három-négy katonatiszt udvarlójával megint kirándult a bércekre közé. Körülbelül három versznyire lehetett a kis társaság a tábortól, a mikor egyszerre rémülten vették észre, hogy egy ellenséges csapat bekerítette őket. Széles, marozona alak volt a parancsnok; turbánja után ítélve azt lehetett hinni, hogy valami török pap, vagy hogy Mekkába készül. Az orosz társaság sorsa előre volt látható. Az első pillanathon a tisztek pisztolyukhoz kaptak, de csakhamar belátták, hogy ők hárman és az a fiatal asszony nem tudnának ellentállani a nagy erőnek. Ekkor a turbános alak megszólalt:

— Senkinek sem esik közületek bántódása, ha ezt az asszonyt önként átengeditek. Hanem, hát erőszakkal ragadom el tőletek és hogy komoly szándékom ez, kezesség rá a nevem, Hadji Murat vagyok!

Samyl egyik vitéz bajtársa volt ez ember. Erre aztán harmincz-egyetlen mozzim nekirentott a tiszteknek.

— Az utolsó csepp vérig fogom magamat védeni ellened — kiáltott a szép lovasnő, erőlesen felemelkedve nyergében és pisztolyát Hadji Muratra szegezve.

A vezér mosolygott:

— Döre gyermek, szólj ez, hiszen még egy tyukot se tudnál lelőni! Ne ingereld fel magad hiába, hiszen én nem foglak bántani!

— Soha! Soha! kiáltott a szép asszony.

Hadji Murat ekkor intett kíséretének és egyszerre husz-harmincz török katona rohanta meg a fiatal nőt. De már az első mozzim, aki feléje nyújtotta kezét, szíven találva holtan rogyott le lováról.

— Még négy lövésem van készletben; szólj kipirult arccal a bátor asszony, s jaj annak, a ki hozzám közeledni mer.

Ez a hősiesség annyira megindította a török vezért, hogy így szól a nőhöz:

— Uj vitézség láttára hüvelyébe dugom kardomat. Menj utadra békességben, még meg is ajándékozlak, hős asszony, találkozásunk emlékére. Csak hős fiak neveznek majd téged egykor anyjuknak.

Ekkor Hadji Murat az egyik orosz tisztnak egy ezüst övet adott át és kíséretével elvágtatott. Az epizód hősnője Anna Nikolajevna, Gilevics orosz ezredes özvegye, Pétervárott lakik, a hol már unokái is vannak. A moszkvabrezsiti vasút ellenőrző osztályán szerény hivatala van.

— **Köszönetnyilvánítás.** A felejtethetetlen kedves feleségem elhunyt alkalmából a testületek és egyesek részéről személyem és családom iránt tanúsított kö részvét enyhítő balszámként hatott örök megsebzett szívemre. Azért a t. iskolaszéknek, tüstölő egyesületnek és tanítói körnek, ugyszintén azon számos egyeseknek, kik tengerimelyi bánatomat szíves részvétökkel enyhíteni ohajtották, köszönetet nyilvánítani elengedhetetlen szomorú kötelességemnek ismerem. K.-Vásárhely, 1893. aug. 23. M. Székely János közs. isk. igazgató.

— **A Pallas Nagy Lexikona** füzetes kiadásából megjelent a 37. és 38-ik füzet, (a III. kötet 7. és 8. füzet), az előbbi 14 ábrával a szövegben, Bosznia, Dalmácia, Hercegovina és Montenegro s a Boszporus térség mellékletekkel; az utóbbi pedig 16 szövegábrával és a Bőlény színnyomatú és Brassó városa külön mellékletekkel. E két füzet a Bizánci művészettől Bolgárorszáig terjed s a nevezetesebb czíkek közül megemlítjük a következőket: Bizánci művészet (dr. Pastiner), Bizánci (dr. Alexander Bernát, dr. Kürschák, dr. Silberstein Ötörv Adolf s dr. Heil Fausztin), Bizánci (dr. Pólya Jakab), Boccaccio, Bod Péter (dr. Balogh F.), Bohózat (dr. Silberstein), Bolgárország (dr. Bojnicsics Iván és dr. Mangold Lajos) stb. A Pallas Nagy Lexikonának az ára kötetenként 6 frt, tüzetenként 30 kr, s megrendelhető minden könyvkereskedésben.

Hirdetések.

Egész selyem, mintázott Foulardokat (mintegy 450 különböző fajban, méterenkint 85 krtól 3 frt 65 krig — valamint fekete, fehér és színes selyemszöveteket 45 krtól 11 frt 65 krig szállít — sima kockás, csikos, virágos, damaszolt minőségben (mintegy 240féle fajtában és 2000 különböző szín és árnyalatban) szállít postabér és vámmentesen **Henneberg G.** (cs. kir. udv. szállító) **selyemgyára Zürichben.** Minták postafordulóval küldetnek. Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

Sz. 2747. ki.

1893.

Hirdetmény.

Alattirt városi tanács által, a tkts alispán urnak 2965—893. sz. alatti rendelete alapján közhirrét tétetik, miszerint a folyó évi utadó kivetési lajstrom **e hó 18-tól szeptem-**

ber hó 3-ig a városi adóhivatalnál közszemlére ki van téve, a hivatalos órák alatt megtekinthető, esetleges folyamodványok a vármegye közigazgatási bizottságához közvetlenül adandók be, a jelzett határidő alatt.

Kézdi-Vásárhelyt, 1893. augusztus hó 11-én.

Varga József,
főjegyző, h. polgármester.

Mária czelli Gyomorceppek

nagyszerűen hatnak gyomor bajokra, nékülkülhetetlen és állóanosan ismeretes hazai és népszerű. Hatásuk: gyomorbetegségek tünetei: étvágytalanság, gyomorégőség, bírók tehelet, fejfájás, székrekedés, hasi fájdalom, kesélyes nyálkázás, laza, sárgaság, under és hányás, gyomorgröcs, széklet, stb.

Hatásuk: gyomorszernek bizonyult, tejfőjésnél a mennyiben ez a gyomortól származott, gyomortüneteknél étellekkel és italokkal, glisták, májak és halakból, különösen a **Maria czelli gyomorceppek** óvák ota kintünöket bizonyították, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára basználatt tiasással együtt csak 10 krtól 15 krtól, 10 krtól.

Türelők József gyógyszerárát

Budapest, Királyi utca 12.

A végegyet és alátást türelőknek tessék megtekinteni! Csak oly csipeket tessék előadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával: C. Brady és ezen szavakkal: "Valódiságot bizonyítom".

A Maria czelli gyomorceppek valódi kaptak.

Kovács Ferencz gyógyszerárátban Kézdi-Vásárhelyt.

GAZDAGON FELSZERELT

KÖNYVNYOMDA.

Papir- és írószer-üzlet.
Nyomatványraktár. Üzleti könyvek.
Levélborítékok.

→ Legolcsóbb bevásárlási

SZABÓ ALBERTNÉ

A KÉZDI-VÁSÁRHELYT A FÖTÉRÉN.

"SZÉKELYFÖLD"
kiadóhivatala.

Pontosság.
Gyors kiszolgálás.

Magyar királyi államvasutak.

Keleti vonal.

M e n e t r e n d.

Érvényes 1893. május hó 1-től.

PREDEAL—NAGY-VÁRAD.

Érvényes 1893. május hó 1-től.

A l l o m á s o k				A l l o m á s o k			
	Vegyes vonat	Sze- mély- vonat	Gyors- vonat		Vegyes vonat	Sze- mély- vonat	Gyors- vonat
Predeal (vendéglő)	(érk. ind.)			Medgyes	(ind. regg. 10.09	éjjel 12.47	
Brassó (vendéglő)	(érk. ind.)			Kis-Kapus (vendéglő, elágazás N.-Szeben felé)	(érk. regg. 10.31	" 1.03	
Botfalva	" 4.48	este 7.43	d. u. 2.45		(ind. " 10.47	" 1.18	
Földvár	" 5.07	" 8.23		Tövis (vend., elágazás Arad felé)	(érk. d. u. 12.28	" 2.49	
Mogyorós	" 5.26	" 8.43		Nagy-Enyed	(ind. " 1.08	" 3.47	este 8.27
Apáczsa	" 5.42	" 8.57		Kocsárd (vendéglő, elágazás Maros-Vásárhely felé)	(érk. " 1.35	" 4.07	
Kőpecz	" 6.02	" 9.16			(ind. " 2.21	" 4.40	" 8.53
Ágostonfalva	" 6.09	" 9.22		Gyéres (elágazás Torda felé)	(ind. " 2.31	" 4.52	
Alsó-Rákos	" 6.26	" 9.38			(érk. " 3.08	" 5.20	
Homoród	" 6.55	" 10.02		Kolozsvár (vendéglő)	(ind. " 3.18	" 5.26	
Kacsa	" 7.12	" 10.15			(érk. " 5.14	regg. 6.52	" 11.01
Bene	" 7.32	" 10.36		Nagy-Várad (vendéglő)	(ind. este 6.08	" 7.40	
Erked	" 7.52	" 10.51			(érk. " 10.44	" 11.51	
Héjasfalva (elág. Udvarhely felé)	" 8.23	" 11.16			(ind. " 11.04	d. u. 12.09	" 2.18
Segesvár (vendéglő)	(érk. ind.)	" 11.27		Budapest	(érk. regg. 6.35	este 8.40	regg. 7.25
	" 8.53	" 11.32					

Brassóból Bukarest felé a személyvonat indul d. u. 12.20 perczkor; gyorsvonat délután 2 óra 19 és reggel 5.15 perczkor.

Brassó — kézdivásárhelyi vasút.

Kézdi-Vásárhely indul reggel 5.00 d. e. 9.38 d. u. 2.33	Brassó indul reggel 5.46 regg. 8.50 d. u. 3.10
Imecsfalva " 5.13 " 9.55 " 2.50	Szász-Hermány " 6.01 " 9.09 " 3.29
Páva Zabola " 5.26 " 10.12 " 3.07	Prázmár " 6.19 " 9.31 " 3.53
Kovácszna " 5.46 " 10.34 " 3.39	Kökös " 6.30 " 9.44 " 4.06
Barátos " 6.03 " 10.59 " 4.04	Uzon " 6.41 " 9.57 " 4.23
Nagy-Borosnyó " 6.15 " 11.17 " 4.19	Kilyén " 6.53 " 10.12 " 4.38
Eresztvény " 6.32 " 11.35 " 4.37	Sepsi-Szentgyörgy " 7.11 " 10.32 " 5.03
Sepsi-Szentgyörgy " 7.02 d. u. 12.10 " 5.17	Eresztvény " 7.33 " 11.59 " 5.31
Kilyén " 7.10 " 12.20 " 5.27	Nagy-Borosnyó " 7.50 " 11.17 " 5.53
Uzon " 7.23 " 12.36 " 5.43	Barátos " 8.11 " 11.41 " 6.22
Kökös " 7.33 " 12.49 " 5.56	Kovácszna " 8.31 " 12.08 " 6.40
Prázmár " 7.48 " 1.11 " 6.18	Páva Zabola " 8.42 " 12.21 " 6.53
Szász-Hermány " 8.01 " 1.31 " 6.38	Imecsfalva " 8.54 " 12.36 " 7.08
Brassó ér. délelőtt 8.18 " 1.49 este 6.56	Kézdi-Vásárhely ér. reggel 9.08 " 12.54 este 7.26

Nyomatott Szabó Albertnél K.-Vásárhely.